

המוציא מחבירו ושנים אוחזים

אוהזים

Types of Possession/ אחיזה

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף ז עמוד א

תני רב תחליפא בר מערבא קמיה דרבי אבהו: שנים אדוקים בטלית - זה נוטל עד מקום שידו מגעת, וזה נוטל עד מקום שידו מגעת, והשאר חולקין בשוה. מחוי ליה רבי אבהו: ובשבועה. אלא מתניתין, דקתני דפלגי בהדדי, ולא קתני זה נוטל עד מקום שידו מגעת, היכי משכחת לה? - אמר רב פפא: דתפיסי בכרכשתא. אמר רב משרשיא: שמע מינה, האי סודרא, כיון דתפיס ביה שלש על שלש - קרינן ביה +רות ד'+ ונתן לרעהו, דכמאן דפסיק דמי וקני. - ומאי שנא מדרב חסדא? דאמר רב חסדא: גט בידה ומשיחה בידו, אם יכול לנתקו ולהביאו אצלו - אינה מגורשת, ואם לאו - מגורשת! - התם - כריתות בעינן, וליכא. הכא - נתינה בעינן, והא איכא. אמר רבא: אם היתה טלית מוזהבת - חולקין. - פשיטא! - לא צריכא, דקאי דהבא בי מצעי. - הא נמי פשיטא! - לא צריכא, דמיקרב לגבי דחד. מהו דתימא, דאמר ליה: פלוג הכי. קא משמע לן, דאמר ליה: מאי חזית דפלגת הכי? פלוג הכי.

תוספות מסכת בבא מציעא דף ב עמוד א

ויחלוקו - תימה דמאי שנא מההיא דארבא דאמר כל דאלים גבר פרק חזקת הבתים (ב"ב דף לד: ושם) **וי"ל דאוחזין שאני דחשיב כאילו כל אחד יש לו בה בודאי החצי דאנן סהדי דמאי דתפיס האי דידיה הוא** וכן במנה שלישי דמדמי בגמרא לטלית חשיב ההוא שהנפקד תופס בחזקת שניהם כאילו הם עצמם מוחזקים בו לכך משני דהתם ודאי דחד מינייהו הוא ואין החלוקה יכולה להיות אמת ולכך יהא מונח **אבל טלית דאיכא למימר דתרוייהו הוא יחלוקו** וכן שנים אדוקים בשטר דמדמי לקמן (דף ז.) למתני' משום דשניהם אדוקים בו דהחלוקה יכולה להיות אמת דאפשר שפרע לו החצי ובמנה אין דרך שיקנה לו החצי אחרי שהוא ביד חבירו **אבל בארבא אע"ג דאפשר שהיא של שניהם כיון דאין מוחזקין בו הוי דינא כל דאלים גבר** ולסומכוס אע"ג דאין מוחזקין בו ואין החלוקה יכולה להיות אמת היכא דאיכא דררא דממונא פירוש שבלא טענותיהם יש ספק לבית דין יחלוקו.

רא"ש מסכת בבא מציעא פרק א סימן א

א [דף ב ע"א] שנים או חזין בטלית זה אומר אני מצאתיה וזה אומר אני מצאתיה... ויחלוקו. **דכיון דשניהם באים לפנינו מוחזקים בגוף הטלית אנו צריכין לפסוק להו דין חלוקה.** דכל דבר שאנו רואין ביד אדם חשבינן ליה שהוא שלו אע"פ שאחר מערער ואומר שלי הוא... **הלכך אי אפשר לפסוק כאן דין כל דאלים גבר** כדאמרין פרק חזקת הבתים (דף לד ב) גבי ארבא האי אומר דידי היא והאי אומר דידי וכן זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי. **דהתם שאני שאין אחד מהן מוחזק בדבר שמערערין עליו ואין ב"ד מחוייבין למחות למי שבא ליקח דבר שאין אנו יודעין של מי הוא והוא אומר שלו הוא הלכך אין ראוי לפסוק להן דין חלוקה שמא נפסיד לאחד מהן שלא כדין.** ויותר ראוי לומר להם שכל מי שתגבר ידו בכח או בראיות שיזכה וסומכין על זה שמי שהדין עמו קרוב להביא ראיות. ועוד שמי שהדין עמו מוסר נפשו להעמיד את שלו בידו יותר ממה שמוסר האחר נפשו לגזול ועוד יאמר זה מה בצע שאמסור נפשי והיום או למחר יביא ראיה ויוציאנה מידי. **אבל הכא דשניהם מוחזקין בגוף הטלית אנו מחוייבין למחות שלא יגזול האחד את חבירו.** הלכך אם היינו פוסקים להם כל דאלים גבר אחד מהן היה גוזל מה שביד חבירו. הלכך אנו צריכין לפסוק להן דין חלוקה. ולא דוקא במציאה או במקח וממכר דנקיט זוזי מתרוייהו דאיכא למימר דתרוייהו היא. אלא אף במקח וממכר דנקיט זוזי מחד מינייהו. **או בזה אומר אני ארגתיה וזה אומר אני ארגתיה דודאי איכא רמאות בטענותיהן אפ"ה אמרינן יחלוקו** כדמוכח לקמן (דף ז א) שנים אדוקין בשטר דאע"ג דאיכא רמאי יחלוקו... לרבנן כל היכא דאיכא למימר דתרוייהו הוא אע"ג דודאי איכא רמאי פלגי בשבועה ובכל מידי דאיכא למימר דתרוייהו הוא קודם שנודע מחלוקתן בר ממנה שלישי דקודם שנודע מחלוקתן ידוע לנפקד שהוא של אחד מהן. כללא דמילתא כל חלוק ממון ששנים חולקין עליו אם שניהם מוחזקין בו פלגינן בשבועה. ואם אינן מוחזקין בו כל דאלים גבר. ואם הוא ביד אחד לא מפקינן מיניה. בר ממנה [שלישי] דפקדון דאע"ג דהוי כאילו שניהם מוחזקין בו משום דהנפקד מוחזק מכח שניהם והספק נולד ברשותו ויד הנפקד כידם אפ"ה יהא מונח עד שיבא אליהו כי ידוע לנפקד קודם שנודע מחלוקתן שאין של שניהם:

אוחזים

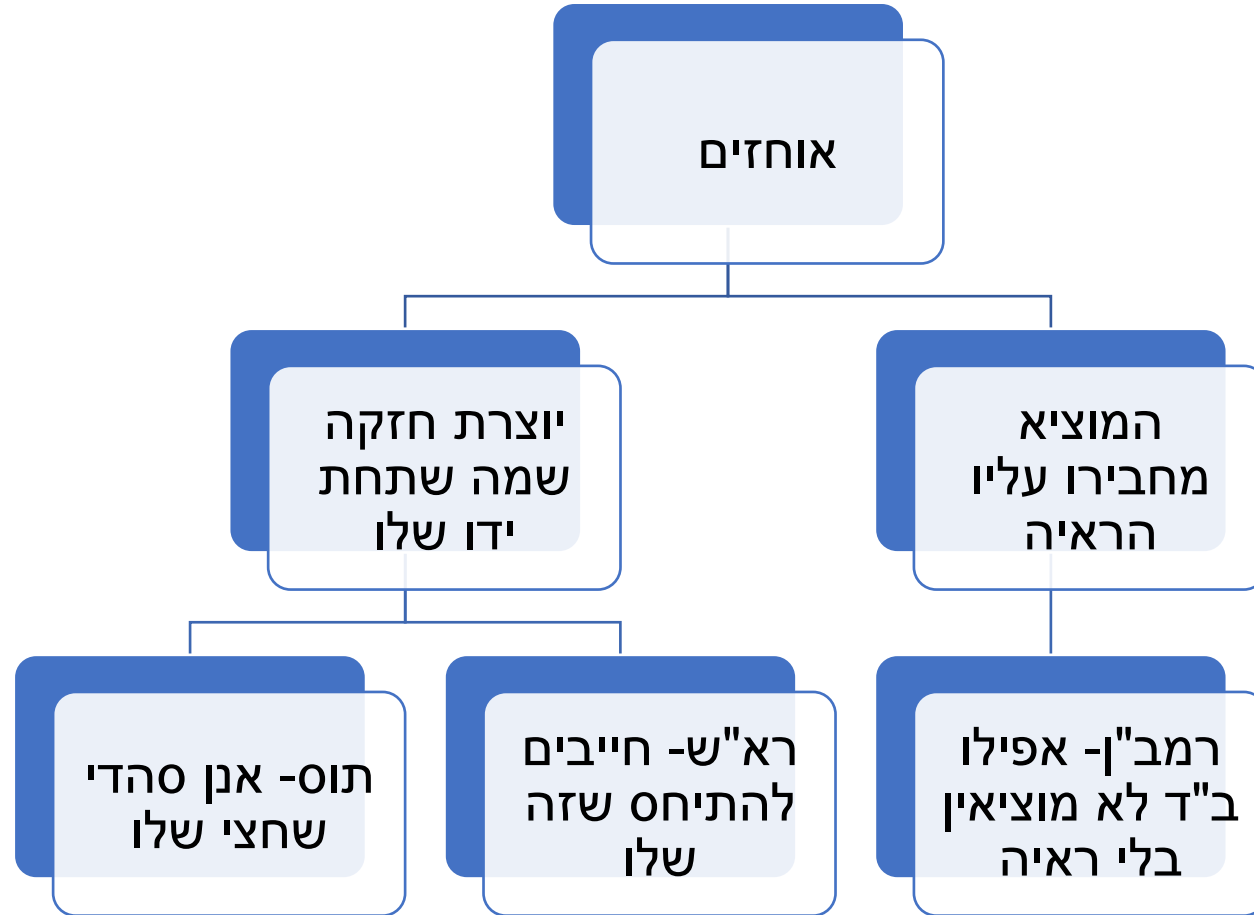
יוצרת חזקה
שמה שתחת
ידו שלו

תוס-אנן סהדי
שחצי שלו

רא"ש-חייבים
להתיחס שזה
שלו

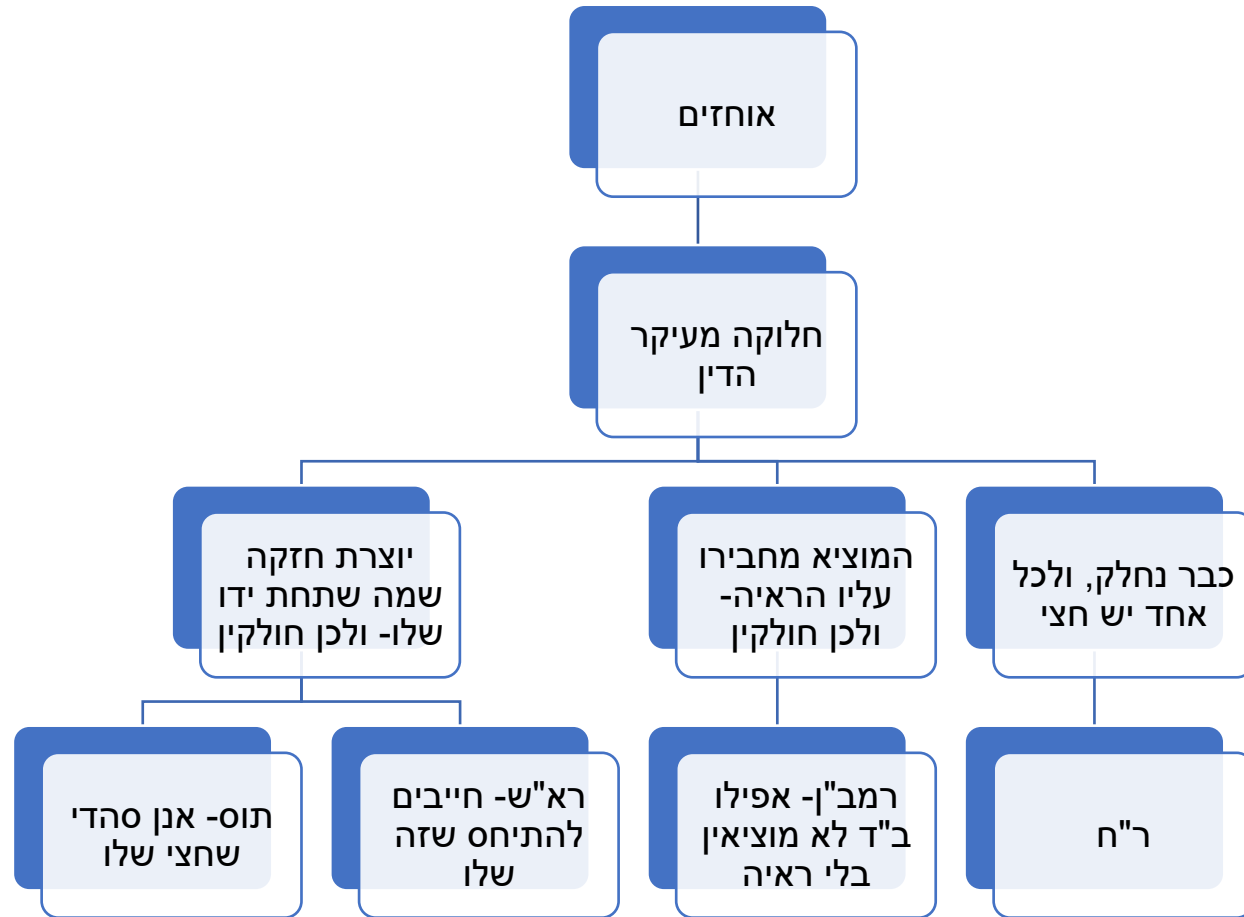
חידושי הרמב"ן מסכת בבא מציעא דף ב עמוד א

ויחלוקו. קשיא להו לרבנן ז"ל ולימא כל דאלים גבר כי ההיא דאמרינן בפ' חזקת הבתים גבי זה אומר של אבותי וכו' ואמר רב נחמן כל דאלים גבר, ומפרשינן לה התם בגמ' משום דליכא דררא דממונא ומתני' נמי ליכא דררא דממונא, וגבי ארבא דהוו מינצי עלה בי תרי אמרינן נמי התם כל דאלים גבר ומאי שנא מתני'. ור"ח ז"ל כתב שם בפ' חזקת הבתים דההיא ארבא לא תפיסי לה תרוייהו אלא מונחת היא בסימטא או במקום שיד שניהם שוה ולפיכך כל דאלים גבר, **אבל משנתינו ששניהם אדוקים בה אין מוציאין מידם לומר כל דאלים גבר** וכן כתב ה"ר שמואל ז"ל. ואי קשיא לך א"ה היכי אקשינן בגמ' לימא מתני' דלא כר' יוסי דקס"ד למימר במתני' יהא מונח עד שיבא אליהו כי ההיא דשנים שהפקידו אצל אחד, **דילמא מתני' שאני דכיון דתפסי לה לא מפקינן מינייהו, שכשם שאין מוציאין מידם לומר כל דאלים גבר כך אין מוציאין מידם לומר יהא מונח**, לא קשיא דכיון דחיישינן לרמאי וקנסינן ליה כי היכי דלודי אע"ג דתפסי [הכא] נמי הוה לן למיקנס כי היכי דלודי, והיינו נמי דאקשו גבי חנוני על פנקסו משמיה דרב יהודאי ז"ל נפקיה לממונא ונימא יהא מונח עד שיבא אליהו, ועוד דהתם כיון שהפקידו אצל אחד כמאן דתפסי דמי ואפ"ה אמרינן יהא מונח עד שיבא אליהו.

חידושי הרשב"א מסכת בבא מציעא דף ב עמוד א

וזה ישבע שאין לן בה פחות מחציה ויחלוקו, קשיא לן מ"ש מזה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי דאמר רב נחמן עלה בפרק חזקת הבתים כל דאלים גבר ואסיקנא טעמא התם משום דלית בה דררא דממונא למר ולמר והכא נמי ליכא דררא דממונא למר ולמר. **ותירץ ר"ח ז"ל** דשאני הכא משום דתפיסי וכדאמרין בגמ' מאחר שזה תופס ועומד וזה תופס ועומד שבועה זו למה ואמרי' נמי אנן סהדי דמאי דתפיס האי דידיה הוא ומאי דתפיס האי דידיה הוא **אלמא תפיסה מהניא כאלו נחלקה הילכך יחלוקו** ולא עוד אלא דדייקין עלה בגמ' שבועה זו למה, אבל התם דלא תפסי לה וכן נמי בההיא ארבא דהוו מינצו עלה בי תרי דהתם כגון דקיימא בסימטא הילכך כל דאלים גבר. ולהאי תירוצא הא דאקשינן בגמ' בסמוך לימא מתני' דלא כר' יוסי דאמר א"כ מה הפסיד הרמאי ואקשינן נמי לרבנן דר' יוסי והא מתני' כשאר דמיא וכו' דלדבריהם הוה לן למימר במתני' יהא מונח עד שיבוא אליהו כההיא דשנים שהפקידו אצל אחד ואע"ג דהתם לא תפסי לה, איכא למימר ההוא מקשה [ס"ל] דיד שלישי שתפוס מחמת שניהם כיד שניהם. **ומ"מ נ"ל לפי דעת ר"ח ז"ל דכל שתפוסין ועומדין אין הפרש בין איכא ודאי רמאי לדליכא ודאי רמאי**, מדמדמי לה לההיא דזה אומר של אבותי וההיא ודאי חד מינייהו רמאי. [והא דאמרי' בגמ' אפי' תימא ר' יוסי התם ודאי איכא רמאי] דמשמע דכל דאיכא ודאי רמאי יהא מונח היינו לדעת המקשה דקסבר דיד שלישי כיד שניהם אבל אנן לא ס"ל הכי וכמו שאני עתיד לכתוב שם בס"ד.

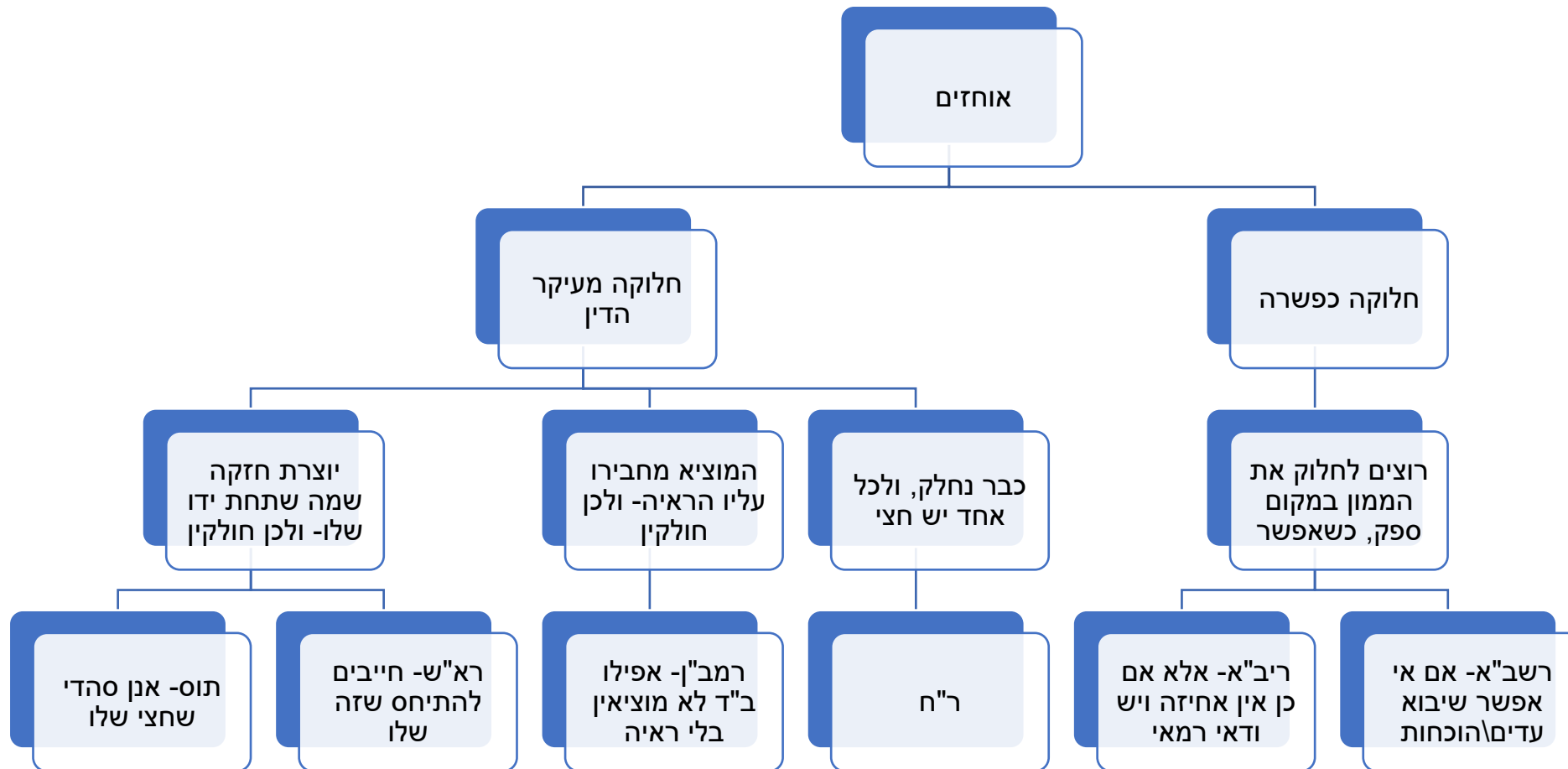

תוספות מסכת בבא בתרא דף לד עמוד ב

ההוא ארבא דהוו מינצו וכו' - הדין כל דאלימ גבר וא"ת מ"ש משנים אוחזין בטלית דאמר בריש ב"מ (דף ב. ושם ד"ה ויחלוקו) דיחלוקו ומפרש ר"ת דאוחזין שאני דכיון ששניהם מוחזקים אין לנו להניח שיגזול האחד לחבירו דחשיב כאילו אנו יודעין שיש לשניהן חלק בה שכל דבר יש להעמיד בחזקת מי שהוא בידו כדאמרי' גבי נסכא דר' אבא דאע"ג דאמר דידי חטפי חשבין ליה גזלן וחייב לשלם כאילו הוא ברור שהיתה הנסכא של אותו שהיה מוחזק בה והא דמדמי ליה התם טלית לשאר [יהא מונח עד שיבא אליהו] אע"ג דבשאר דהתם אין שום אחד מוחזק צ"ל דשאר נמי חשיב להו כאילו שניהם מוחזקים בו כיון דמכח שניהם נפקד ולריב"א נראה דלאו דוקא אוחזין מדמדמי לה לשאר ואדשמעתין איכא לשנויי כדמשני התם אפי' תימא ר' יוסי התם ודאי איכא רמאי הכא אימור תרוייהו בהדי הדדי אגבהוה הכי נמי בארבא כיון דאיכא רמאי לא יחלוקו אלא הוי דינא כל דאלימ גבר והא דלא אמרינן בשנים שהפקידו כל דאלימ גבר משום דלא מפקינן כדאמרינן הכא אי תפסינן לא מפקינן אבל מ"ד מפקינן לא אתי שפיר ומאי פריך נמי בסמוך מב' שטרות וממחליף פרה בחמור והא התם ליכא רמאי ואין נראה דהא האי טעמא לא מסיק אלא לאוקומי מתני' כר' יוסי אבל לרבנן קאמר התם האי מנה ודאי דחד מינייהו הוא אבל טלית דאיכא למימר דתרוייהו הוא יחלוקו ולהאיא טעמא ה"נ הוה לן למימר יחלוקו דאפשר להיות דהוה ארבא דתרוייהו ועוד פי' ריב"א דהיכא דאוחזין אפי' איכא רמאי יחלוקו כדתניא התם בפ"ק (דף ז.) גבי שנים אוחזין בשטר וקשיא לר"י דא"כ היכי פריך לפירושו (שם דף ג.) והא נמי כשאר דמיא דאיכא למימר אוחזין שאני דהא מהניא אפילו היכא דאיכא רמאי ועוד מאי פריך התם (דף ז.) ולית ליה לרבי מתני' דשנים אוחזין בטלית הא ע"כ יש חילוק בין דין שטר לדין טלית דבטלית אפי' אין אוחזין יחלוקו ובשטר כי אין אוחזין הוי דין כל דאלימ גבר.

חידושי הרשב"א מסכת בבא מציעא דף ב עמוד א

וזה ישבע שאין לן בה פחות מחציה ויחלוקו, קשיא לן מ"ש מזה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי דאמר רב נחמן עלה בפרק חזקת הבתים כל דאלים גבר ואסיקנא טעמא התם משום דלית בה דררא דממונא למר ולמר והכא נמי ליכא דררא דממונא למר ולמר. **ותירץ ר"ח ז"ל** דשאני הכא משום דתפיסי וכדאמרין בגמ' מאחר שזה תופס ועומד וזה תופס ועומד שבועה זו למה ואמר' נמי אנן סהדי דמאי דתפיס האי דידיה הוא ומאי דתפיס האי דידיה הוא **אלמא תפיסה מהניא כאלו נחלקה הילכך יחלוקו** ולא עוד אלא דדייקין עלה בגמ' שבועה זו למה, אבל התם דלא תפסי לה וכן נמי בההיא ארבא דהוו מינצו עלה בי תרי דהתם כגון דקיימא בסימטא הילכך כל דאלים גבר. ולהאי תירוצא הא דאקשינן בגמ' בסמוך לימא מתני' דלא כר' יוסי דאמר א"כ מה הפסיד הרמאי ואקשינן נמי לרבנן דר' יוסי והא מתני' כשאר דמאי וכו' דלדבריהם הוה לן למימר במתני' יהא מונח עד שיבוא אליהו כההיא דשנים שהפקידו אצל אחד ואע"ג דהתם לא תפסי לה, איכא למימר ההוא מקשה [ס"ל] דיד שלישי שתפוס מחמת שניהם כיד שניהם. **ומ"מ נ"ל לפי דעת ר"ח ז"ל דכל שתפוסין ועומדין אין הפרש בין איכא ודאי רמאי לדליכא ודאי רמאי, מדמדמי לה לההיא דזה אומר של אבותי וההיא ודאי חד מינייהו רמאי.** [והא דאמר' בגמ' אפי' תימא ר' יוסי התם ודאי איכא רמאי] דמשמע דכל דאיכא ודאי רמאי יהא מונח היינו לדעת המקשה דקסבר דיד שלישי כיד שניהם אבל אנן לא ס"ל הכי וכמו שאני עתיד לכתוב שם בס"ד. **ומיהו לעיקר קושיין נ"ל עוד לתרץ דשאני הכא דליכא למיקם עלה דמילתא וכל היכא דליכא למיקם עלה דמילתא יחלוקו,** ותדע לך מדאקשי' התם עלה דההיא דרב נחמן מ"ש משני שטרות היוצאים ביום אחד רב אמר יחלוקו ושמואל אמר שודא דדייני ופרקין התם ליכא למיקם עלה דמילתא, ואע"ג דאמר שמואל שודא דדייני התם הוא דאיכא למעבד שודא הכא לא אפשר לן למעבד שודא דאין כאן אומדנא כלל מי מהם זכה בה, ואפילו למי שמפרש שם מה שירצו הדיינים לעשות וכדגרסי' בירושלמי שוחדא לדייני שאני הכא דתפסי לה תרווייהו.

כל דאלים גבר

תוספות רי"ד מסכת בבא מציעא דף ב עמוד א

שנים אוחזין בטלית. פי' דוקא אוחזין דכיון דהוא בידם לא אמרי' להו כל דאלים גבר שאין זה דין שנאמר לאלים תקוף את החלש ותוציא את שבידו ותזכה בו אבל אם לא היו שניהן תפושין כגון דמנח בסימטא קמייהו ומריבין עליו אמרינן כל דאלים גבר כדמוכח בפ' חזקת הבתים גבי ההיא ארבא ... אבל הכא אי דמר לא דמר דלעולם לא היתה אלא בחזקת א' מהן הילכך אין ראוי לב"ד לדון יחלוקו אלא מסתלקין הן מן הדין ואומרים להן כל דאלים גבר:

טור חושן משפט הלכות דיינים סימן א

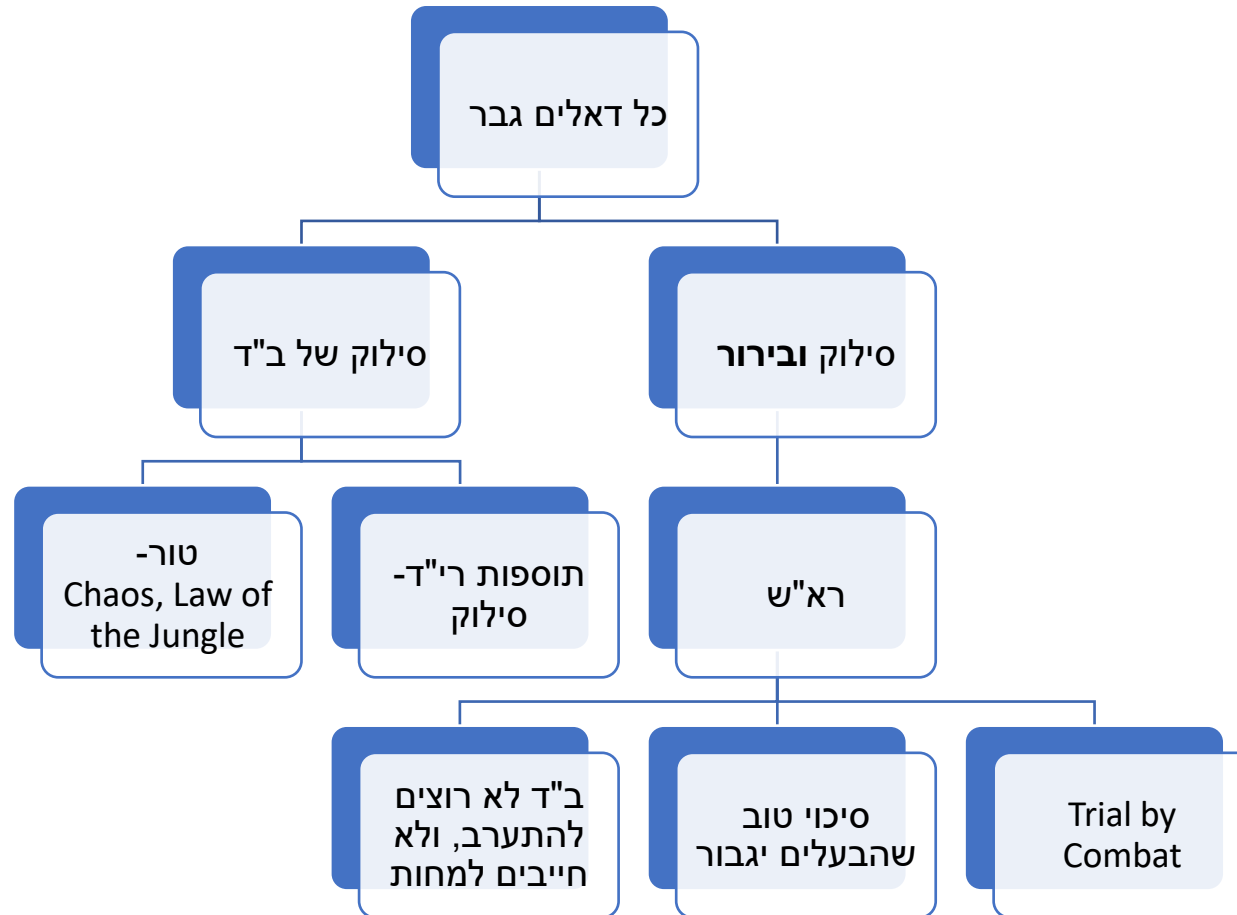
הלכות דיינים: רבן שמעון בן גמליאל אומר **על ג' דברים העולם קיים על הדין ועל האמת ועל השלום** פי' ה"ר יונה ז"ל אין פירושו שבשביל ג' דברים אלו נברא העולם שהרי בתחילת הפרק אומר על ג' דברים העולם עומד ואינם אלו שזוכר כאן אלא מתחלה אמר שבשביל ג' דברים נברא העולם ואלו הן התורה והעבודה וגמילות חסדים תורה דכתיב ה' קנני ראשית דרכו אמרה תורה אני נבראתי לפני כל הנבראים ובעבורי נבראו כל הנבראים וכן בשביל העבודה שבחר הקב"ה בישראל מכל האומות ובחר בבית המקדש מבכל המקומות שיעבדוהו בו ובשבילו נברא העולם וכן גמילות חסדים שהיא מדת חסד שגורמת להיות לרצון לפני הש"י וכאן אמר **העולם קיים פירוש אחר שנברא מתקיים על ידי אלו שעל ידי הדיינים שדנין בין איש לחבירו העולם קיים כי אלמלא הדין כל דאלים גבר** וכן האמת כמו שאמרו [עי' שבת קד א] שקר אין לו רגלים אבל האמת הוא יסוד ומעמד גדול לכל הדברים וכן השלום כמו שאמרו [אבות פ"ג] הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מורא מלכות איש את רעהו חיים בלעו ע"כ:

רא"ש מסכת בבא מציעא פרק א סימן א

א [דף ב ע"א] שנים אוחזין... דכיון דשניהם באים לפנינו מוחזקים בגוף הטלית אנו צריכין לפסוק להו דין חלוקה. דכל דבר שאנו רואין ביד אדם חשבינן ליה שהוא שלו אע"פ שאחר מערער ואומר שלי הוא. כדאמרינן גבי נסכא דר' אבא (ב"ב דף לג ב) דחשבינן ליה גזלן אע"ג דאמר דידי חטפי הלכך אי אפשר לפסוק כאן דין כל דאלים גבר כדאמרינן פרק חזקת הבתים (דף לד ב) גבי ארבא האי אומר דידי היא והאי אומר דידי וכן זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי. דהתם שאני שאין אחד מהן מוחזק בדבר שמערערין עליו ואין ב"ד מחוייבין למחות למי שבא ליקח דבר שאין אנו יודעין של מי הוא והוא אומר שלו הוא הלכך אין ראוי לפסוק להן דין חלוקה שמא נפסיד לאחד מהן שלא כדין. ויותר ראוי לומר להם שכל מי שתגבר ידו בכח או בראיות שיזכה וסומכין על זה שמי שהדין עמו קרוב להביא ראיות. ועוד שמי שהדין עמו מוסר נפשו להעמיד את שלו בידו יותר ממה שמוסר האחר נפשו לגזול ועוד יאמר זה מה בצע שאמסור נפשי והיום או למחר יביא ראיה ויוציאנה מידי. אבל הכא דשניהם מוחזקין בגוף הטלית אנו מחוייבין למחות שלא יגזול האחד את חבירו. הלכך אם היינו פוסקים להם כל דאלים גבר אחד מהן היה גוזל מה שביד חבירו. הלכך אנו צריכין לפסוק להן דין חלוקה.

שו"ת הרא"ש כלל עז סימן א

מורי שארי, ה"ר שלמה הלוי. יפה כתבת, על הדין שנפסק: כל דאלים גבר, וגברה יד האחד ותפס, שכנגדו יכול להשביעו שבדין תפס. **והא דפסקינן: כל דאלים גבר, לאו דינא הוא**, דמצי למימר: בית דין פסקו לי: כל דאלים גבר, וגברה ידי זכותי מכח בית דין, ואין לי לישיבע. **אלא מחמת שאין ב"ד = בית דין = יכולין לברר של מי הוא, ואין שום אחד מהם מוחזק, אמרו חז"ל: כל דאלים גבר; וסמכו חכמים על זה, כי אותו שהממון שלו, ישים נפשו בכפו להלחם שלא יגזול אחר ממונו**, והמשקר לא טרח כולי האי, וגם ירא שמא ימצא הלה עדים לאחר זמן שהוא שלו, ויצטרך להחזירו. **וכיון דלאו דינא הוא, מצי אידך למימר: אישתבע לי דבדין תפשת....** אבל זה אומר: של אבותי, וזה אומר: של אבותי, איכא למיקם עלה דמילתא, שמא ימצא אחד מהן עדים לאחר זמן, וגנאי לבית דין שיפסקו שודא, או חלוקה, ויצטרכו להחזיר, **הילכך נסתלקו חכמים מן הדין, ואמרו: כל דאלים גבר, אולי יתברר הדבר לאחר זמן של מי הוא; וסמכו קצת על הסברא שכתבתי לעיל**; הילכך מצי אידך למימר: אישתבע דבדין תפשת. ועוד ראייה מפירוש ר"ח, שפי' בפ"ק דב"מ = דבבא מציעא =, דהאי דלא אמרינן גבי טלית: כל דאלים גבר, כדאמרינן גבי ארבא, דשאני טלית, דשנים אוחזין, וכל דבר שאדם מוחזק בו יש לנו לחשוב כאלו הוא שלו, ואין לנו להוציא מידו אלא בראיה ברורה, ויש לנו למחות לכל הבא לגזול ממנו מה שהוא מוחזק; כדאמרינן גבי נסכא דר' אבא, דחשבינן ליה בגזלן, אע"ג דאמר: דידי חטפי. אבל ארבא, דמנחתא על ארעא, וכן זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי וכו', אין לנו למחות לכל הבא ליקח בחזקה, וכיון דחשיב ליה כאלו לקח בחזקה, בעי אישתבעי, אי טעין אידך: אשתבע לי].

After someone wins the כל דאלים גבר what happens?

אחרי שאחד
מתגבר

עדיין השני
יכול לתפוס,
שב"ד סלקו

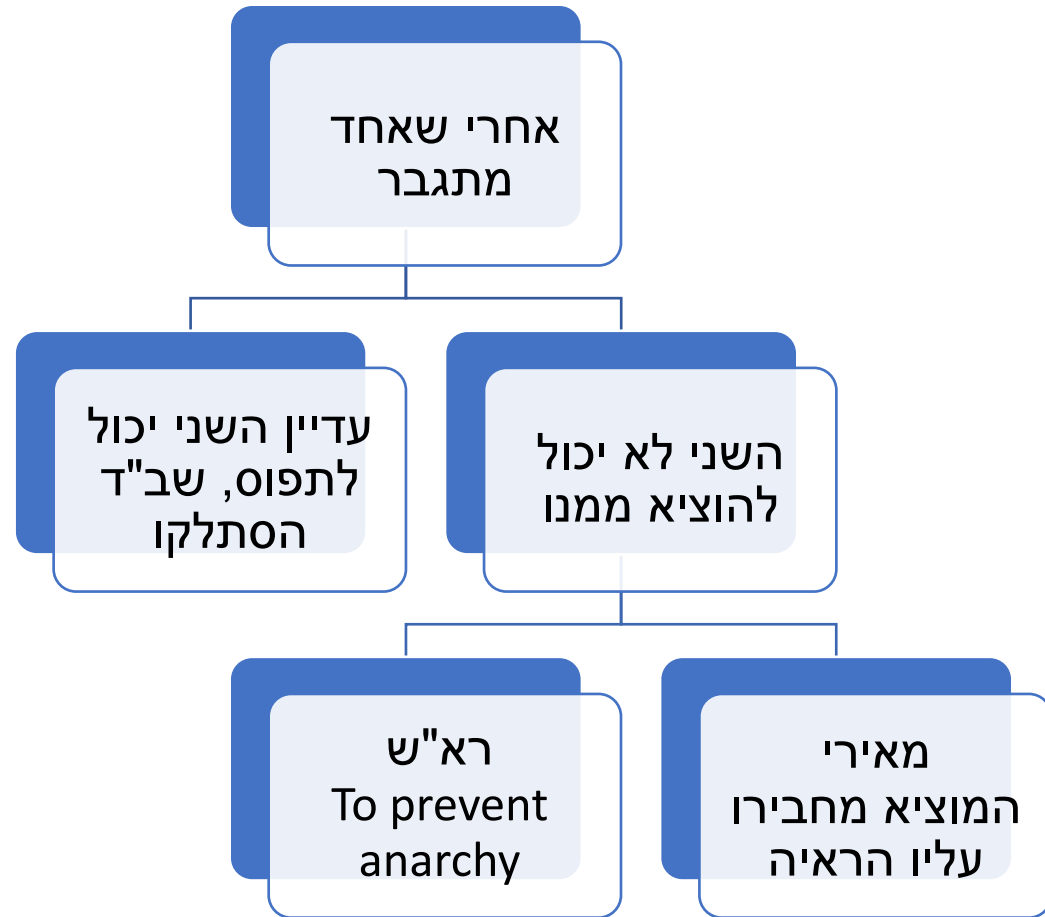
השני לא יכול
להוצי ממנו

רא"ש מסכת בבא בתרא פרק ג סימן כב

זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי אמר רב נחמן כל דאלים גבר. האי כל דאלים גבר דינא הוא דכל מי שגבר ידו בפעם ראשונה הוא שלו עד שיביא חבירו ראייה וכל זמן שלא יביא ראייה אף אם תגבר ידו לא שבקינן ליה לאפוקי מיניה דלא מיסתבר שיתקנו חכמים שיהיו כל ימיהם במריבה ומחלוקת היום יגבר זה ומחר חבירו אלא חכמים פסקו כל דאלים בפעם הזאת גבר וסמכו על זה דכל מי שהדין עמו קרוב להביא ראיות ועוד מי שהדין עמו ימסור נפשו להעמיד שלו בידו ממה שימסור האחר לגזול ועוד יאמר מה בצע שאמסור נפשי והיום או למחר יביא ראייה ויוציאנה מידי:

בית הבחירה למאירי מסכת בבא בתרא דף לד עמוד ב

זזה אומר שלי זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי ואי אפשר להתברר ואין אחד מהם מוחזק בו וכן שאין הדבר ביד בית דין או ביד שום אדם אין נזקקין לה אלא כל דאליים גבר ואחר שיתגבר ויטלנה נדון את חברו במוציאה מידו:

שיטה מקובצת מסכת בבא בתרא דף לד עמוד ב - שיטה לא נודע

אמר רב נחמן כל דאלימ גבר. על מה שכתב הרא"ש ז"ל בפסקיו כל מי שתגבר ידו בפעם ראשונה כו' כתוב בשיטה לא נודעה למי ואלו הדברים אינם ברורים אצלי שהטעם שאמר כל דאלימ גבר מפני שאין בית דין זקוקים ליזקק לדינם כיון דליכא דררא דממונא לתרווייהו וליכא למיקם עלה דמילתא וכיון שכן נוח להניחם לעשות כרצונם ולא נעשה אנו דין שיכול לבוא לידי טעות הילכך כל מי שמתגבר ידו בכל פעם הרי היא ברשותו עד שתגבר יד האחד או בזרוע או בראיה. עד כאן.

